

Kitabın adı: Kadir Pürlü -Kutlu Özen, *Âşık Feryadî*, Sivas, 1996.

TAKDİM

Dr. Doğan KAYA

Sivas, yüzyıllar boyu âşıklık geleneğinin yaşatıldığı önemli yörelerimizdendir. Âşıklardan ilk temsilcilerini XVI. yüzyılda bulabildiğimiz Sivas'ta, bugünkü tespitlerimize göre 250 kadar âşık yetişmiştir. Elbetteki bu sayı, yöre âşıkları sayısının nihai şekli değildir; dört yüz yıl içinde, yaşamış, kayda geçmemiş nice âşık daha vardır. Bunun yanında mezralar hariç 1285 köye sahip Sivas'ta her yıl yeni birkaç âşığın ortaya çıktığı da malumumuzdur. Bu bakımdan gerek önceki yüzyıllarda gerekse yüzyılımızda ücra köylerde yaşayan ve varlığından haberdar olmadığımız âşıkların varlığını da kabul etmek durumundayız. Hal böyle olunca, yukarıda verdiğimiz âşık sayısını ikiye katlarsak abartma yapmış sayılmayız.

Diğer taraftan Sivas yöresinde yetişmiş âşıklar içinde, âşık edebiyatı sahasında kendisine yer bulabilmiş önemli temsilciler de vardır. **Pir Sultan, Pir Sultan Abdal, Kul Himmet Üstadım, Ruhsatî, Minhacî, Âgâhî, Kemteri, Serdarî, Er Mustafa, Veli, Meslekî, Emsalî, Talibî Coşkun, Âşık Veysel, Ali İzzet, Seyit Yalçın, Sefil Selimî, İsmetî, Kul Gazi, Musa Merdanoğlu, Mihmanî** bunlardan bazılarıdır. **Baharözlü Feryadî** de bu isimler içinde sayabileceğimiz önemli bir simadır.

Feryadî (1914-1987) dört cephesi ile kendisini göstermiş bir âşıktır. Bunları şu şekilde izah edebiliriz:

1. Feryadî, badeli bir âşıktır. Bu kitabın "*Bade İçmesi ve Güldane'ye Âşık Olması*" kısmında ayrıntılarıyla anlatıldığı gibi, Feryadî on beş yaşında iken rüyasında bade içer ve uyandıktan sonra sade kişilikten sanatçı kişiliğe geçer. İlk deyişini de o anda söyleyen Feryadî (Şiir No:1), böylece ileride büyük âşıklar içinde kendisine yer bulacağıının ilk belirtilerini gösterir.

2. Âşıkların üslubu, saz çalması, irticalen şiir söylemesi, halk hikâyesi anlatması / tasnif etmesi, kendisine has şiir şekilleri ve ezgileri ortaya koyması onların sanatçı kimliğini belirleyen öğelerdir. Meseleye bu açıdan baktığımızda, Feryadî'yi, saz çalmayan ancak irticalen şiir söyleyen bir âşık olarak görürüz.

3. Âşıklık geleneği içinde çırak yetiştirmenin önemli bir yeri vardır. Pekçok âşık, saza-söze kabiliyetli bir genci çırak edinir, âşık meclislerine sokar, günü gelince mahlasını verir. Çırak da dilde, üslupta, tavırda ustasının izinden gider. Ne var ki, Feryadî'nin bir çırağı olmamıştır. Ama kendisinin Deliktaşlı Ruhsatî'nin takipçisi olduğunu söyleyebiliriz. Farklı yüzyıllarda fakat aynı

yörede yaşayan iki âşık arasında üslup bakımından son derece benzerlikler görülür. Ele aldıkları konu, mısralardaki sadelik ve tabiiik, bu müşterekliği sağlayan en önemli hususlardır. Dolayısıyla, Baharözlü Feryadî'yi *Ruhsatî Kolu* içerisinde zikredersek, yanılmış olmayız.

4. Feryadî'nin bir başka yönü de *ustamalı* şiir söyleyebilmesidir. Hafızasında pek çok şiir bulunduran Feryadî, bu şiirleri yeri geldiğinde çevresindekilere okumuş, salt kendi kabuğu içinde kalmamıştır. Böylelikle âşıklık geleneğine bir başka açıdan hizmet etmiştir. Sözcelişi, 26.12.1985 günü bana Deliktaşlı Ruhsatî ile Sefilî'nin karşılaşmasından söz etti ve iki âşığın birbirlerine söyledikleri şiirleri yazdırdı. Bu şiirleri *Sivas'ta Âşıklık Geleneği ve Âşık Ruhsatî* adlı kitabımda değerlendirdim.

"**Âşık Feryadî**" adlı bu kitap, Feryadî konusunda yazılmış eserler içinde en hacimli olan çalışmadır. **Kadir PÜRLÜ** ve **Kutlu ÖZEN** yıllarca, bıkmadan bu konu üzerinde emek sarf etmiş, Feryadî'yi oldukça başarılı bir çalışmayla Türk okuyucularına ve araştırmacılarına tanıtmıştır. Kültürümüze ve kitaplığımıza böylesine önemli eseri kazandırdıkları için iki araştırmacıyı da gönülden kutluyorum. Ellerine sağlık... Emekleri var olsun...

Sivas, 25.9.1996